

Bruksela, 13 czerwca 2022 r.
(OR. fr, en)

9738/22

ECOFIN 538
UEM 141
SOC 328
EMPL 214
COMPET 429
ENV 527
EDUC 204
RECH 322
ENER 241
JAI 793
GENDER 78
ANTIDISCRIM 58
JEUN 88
SAN 332

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr dok. Kom.:	9401/22 - COM(2022) 603 final
Dotyczy:	Zalecenie dotyczące ZALECENIA RADY w sprawie krajowego programu reform Bułgarii na 2022 r., zawierającego opinię Rady na temat przedstawionego przez Bułgarię programu konwergencji na 2022 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady, oparty na wniosku Komisji COM(2022) 603 final.

ZALECENIE RADY

z dnia ...

w sprawie krajowego programu reform Bulgarii na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Bulgarię programu konwergencji na 2022 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej

a także mając na uwadze, co następuje:

---

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241², którym ustanowiono Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, weszło w życie w dniu 19 lutego 2021 r. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewnia wsparcie finansowe na rzecz realizacji reform i inwestycji, co pociąga za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Przyczynia się on do odbudowy gospodarczej oraz wdrażania zrównoważonych i pobudzających wzrost reform i inwestycji, których celem jest w szczególności promowanie zielonej i cyfrowej transformacji, zwiększając jednocześnie odporność i potencjalny wzrost gospodarek państw członkowskich. Pomaga również wzmocnić stabilność finansów publicznych oraz pobudzić wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w średnim i długim okresie. Maksymalny wkład finansowy dla każdego państwa członkowskiego w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zostanie zaktualizowany w czerwcu 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241.

---

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

- (2) W dniu 24 listopada 2021 r. Komisja przyjęła roczną analizę zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej na 2022 r. Należycie uwzględniono w niej Zobowiązanie społeczne z Porto, podpisane w dniu 7 maja 2021 r., do dalszego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych, proklamowanego przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. W dniu 25 marca 2022 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. W dniu 24 listopada 2021 r., na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011³, Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym nie wskazała Bułgarii jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2022 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu w dniu 14 marca 2022 r.

---

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

- (3) Inwazja Rosji na Ukrainę, która nastąpiła wkrótce po globalnej pandemii, znacząco zmieniła kontekst geopolityczny i gospodarczy. Skutki tej inwazji odczuwane przez gospodarki państw członkowskich to między innymi wyższe ceny energii, żywności i surowców oraz słabsze perspektywy wzrostu gospodarczego. Wyższe ceny energii stanowią szczególnie poważne obciążenie zwłaszcza dla gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, które doświadczają ubóstwa energetycznego lub są nim zagrożone, oraz dla przedsiębiorstw najbardziej podatnych na podwyżki cen energii. Unia doświadcza również bezprecedensowego napływu osób uciekających z Ukrainy. Skutki gospodarcze wynikające z prowadzonej przez Rosję wojny napastniczej w różnym stopniu odciskają się na poszczególnych państwach członkowskich. W tym kontekście w dniu 4 marca 2022 r. decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382⁴ uruchomiono po raz pierwszy dyrektywę Rady 2001/55/WE⁵, przyznając osobom wysiedlonym z Ukrainy prawo do legalnego pobytu w Unii, a także dostęp do kształcenia i szkolenia, rynku pracy, opieki zdrowotnej, mieszkań i opieki społecznej. Za pośrednictwem inicjatywy „Działanie w ramach polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie” (CARE) i dodatkowych płatności zaliczkowych w ramach programu „Wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy” (REACT-EU) Bułgaria otrzymuje nadzwyczajne wsparcie na zaspokojenie pilnych potrzeb w zakresie przyjmowania i integracji osób uciekających z Ukrainy.

---

⁴ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1).

⁵ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

- (4) Biorąc pod uwagę szybko zmieniającą się sytuację gospodarczą i geopolityczną, europejski semestr ponownie służy do zakrojonej na szeroką skalę koordynacji polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia w 2022 r., ewoluując jednocześnie zgodnie z wymogami dotyczącymi wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, jak opisano w rocznej analizie zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. Realizacja przyjętych planów odbudowy i zwiększania odporności jest istotna dla realizacji priorytetów polityki w ramach europejskiego semestru, ponieważ plany te uwzględniają wszystkie stosowne zalecenia krajowe, wydane w cyklach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020, lub znaczną część tych zaleceń. Zalecenia dla poszczególnych krajów na lata 2019 i 2020 pozostają aktualne również w odniesieniu do planów odbudowy i zwiększania odporności, które są uzupełniane, aktualizowane lub zmieniane zgodnie z art. 14, 18 i 21 rozporządzenia (UE) 2021/241, obok wszelkich innych zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych do dnia przedłożenia takich uzupełnionych, zaktualizowanych lub zmodyfikowanych planów odbudowy i zwiększania odporności.
- (5) Ogólna klauzula wyjścia przewidziana w pakcie stabilności i wzrostu została uruchomiona w marcu 2020 r. W swoim komunikacie z dnia 3 marca 2021 r., zatytułowanym „Rok od wybuchu pandemii COVID-19: działania z zakresu polityki fiskalnej”, Komisja przedstawiła swoją opinię, z której wynika, że decyzję w sprawie dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia lub dalszego jej stosowania należy podejmować w ramach oceny ogólnej stanu gospodarki, przy czym jednym z kluczowych kryteriów ilościowych powinien być poziom aktywności gospodarczej w Unii lub w strefie euro w porównaniu z poziomami sprzed kryzysu (na koniec 2019 r.). Zwiększona niepewność i poważne ryzyko pogorszenia się perspektyw gospodarczych w związku z wojną w Europie, bezprecedensowymi podwyżkami cen energii i utrzymującymi się zakłóceniami w łańcuchach dostaw uzasadniają przedłużenie do końca 2023 r. obowiązywania ogólnej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu.

- (6) Zgodnie z podejściem przyjętym w zaleceniu Rady z dnia 18 czerwca 2021 r.⁶, zawierającym opinię Rady na temat programu konwergencji Bułgarii na 2021 r., ogólny kurs polityki fiskalnej jest obecnie najlepiej mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z wyłączeniem tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19), ale z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych, w stosunku do średniookresowego potencjalnego wzrostu⁷. Wykraczając poza ogólny kurs polityki fiskalnej, aby ocenić, czy krajowa polityka fiskalna ma ostrożny charakter, a jej struktura sprzyja trwałej odbudowie gospodarczej zgodnej z celami zielonej i cyfrowej transformacji, należy zwrócić uwagę także na zmiany bieżących wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z wyłączeniem tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19) i inwestycji finansowanych z zasobów krajowych⁸.

---

⁶ Zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Bułgarię programu konwergencji na 2021 r. (Dz.U. C 304 z 29.7.2021, s. 6).

⁷ Szacunki dotyczące kursu polityki fiskalnej i jego elementów zawarte w niniejszym zaleceniu są szacunkami Komisji opartymi na założeniach leżących u podstaw prognozy Komisji z wiosny 2022 r. Szacunki Komisji dotyczące średniookresowego potencjalnego wzrostu nie uwzględniają pozytywnego wpływu reform, które są częścią planu odbudowy i zwiększania odporności i mogą pobudzić potencjalny wzrost.

⁸ Niefinansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ani innych funduszy unijnych.

- (7) W dniu 2 marca 2022 r. Komisja przyjęła komunikat zawierający ogólne wytyczne dotyczące polityki fiskalnej w 2023 r. (zwane dalej „wytycznymi fiskalnymi”), aby wesprzeć państwa członkowskie w przygotowaniu programów stabilności i konwergencji, a tym samym wzmocnić koordynację polityki. Opierając się na perspektywach makroekonomicznych w prognozie z zimy 2022 r., Komisja zwróciła uwagę, że w 2023 r. stosowne wydawałoby się przejście od ogółem wspierającego kursu polityki fiskalnej w latach 2020–2022 do zasadniczo neutralnego ogólnego kursu polityki fiskalnej, przy jednoczesnym zachowaniu gotowości do reagowania na zmieniającą się sytuację gospodarczą. Komisja oznajmiła, że zalecenia fiskalne na 2023 r. nadal powinny być różne dla poszczególnych państw członkowskich i uwzględniać potencjalne efekty zewnętrzne dla innych krajów. Komisja wezwała państwa członkowskie do uwzględnienia wytycznych w ich programach stabilności i konwergencji. Komisja zobowiązała się, że będzie ściśle monitorować sytuację gospodarczą i w razie potrzeby dostosuje swoje wytyczne polityczne, najpóźniej pod koniec maja 2022 r. w wiosennym pakiecie europejskiego semestru.
- (8) W odniesieniu do wytycznych fiskalnych zalecenia fiskalne na 2023 r. biorą pod uwagę gorsze perspektywy gospodarcze, zwiększoną niepewność i dalsze ryzyko pogorszenia się koniunktury oraz wyższą inflację, niż zakładano w prognozie Komisji z zimy 2022 r. W tym kontekście działania fiskalne muszą mieć na celu rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego, a także zachowanie siły nabywczej gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, tak aby złagodzić skutki wzrostu cen energii i pomóc ograniczyć presję inflacyjną efektów drugiej rundy za pomocą ukierunkowanych środków tymczasowych. Polityka fiskalna musi pozostać elastyczna, aby można było ją dostosować do szybko zmieniających się okoliczności, w tym wyzwań, jakie pojawiają się w zakresie obrony i bezpieczeństwa w związku z prowadzoną przez Rosję wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, oraz musi być zróżnicowana w poszczególnych państwach członkowskich w zależności od ich sytuacji fiskalnej i gospodarczej, w tym ich narażenia na kryzys i napływu wysiedleńców z Ukrainy.

- (9) 15 października 2021 r. Bułgaria przedstawiła Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zamieszczonymi w załączniku V do tego rozporządzenia. W dniu 4 maja 2022 r. Rada przyjęła decyzję wykonawczą w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Bułgarii⁹. Uruchomienie transz jest uzależnione od przyjęcia przez Komisję decyzji, zgodnie z art. 24 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/241, stwierdzającej, że Bułgaria osiągnęła w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji wykonawczej Rady. Osiągnięcie w zadowalający sposób zakłada, że działania związane z uprzednio osiągniętymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone.
- (10) W dniu 29 kwietnia 2022 r. Bułgaria przedłożyła swój krajowy program reform na 2022 r. i swój program konwergencji na 2022 r., z zachowaniem terminu określonego w art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1466/97. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.
- (11) W dniu 23 maja 2022 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Bułgarii na 2022 r. Oceniono w nim postępy Bułgarii we wdrażaniu stosownych zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w latach 2019, 2020 i 2021 i podsumowano plan odbudowy i zwiększania odporności przez ten kraj, z uwzględnieniem tabeli wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano luki dotyczące wyzwań, których nie uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności lub uwzględniono je jedynie częściowo, a także nowych i pojawiających się wyzwań, w tym związanych z inwazją Rosji na Ukrainę. Oceniono w nim również postępy Bułgarii we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także postępy w realizacji celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju.

---

⁹ Dok. ST 8091/2022; ST 8091/2022 ADD 1.

- (12) W dniu 23 maja 2022 r. Komisja wydała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 Traktatu. W sprawozdaniu tym omówiono sytuację budżetową Bułgarii, ponieważ jej deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył w 2021 r. określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 3 % produktu krajowego brutto (PKB). W sprawozdaniu stwierdzono, że kryterium deficytu nie zostało spełnione. Zgodnie z komunikatem z dnia 2 marca 2022 r. Komisja nie zaproponowała wszczęcia nowych procedur nadmiernego deficytu wiosną 2022 r. i ponownie oceni, czy konieczne jest zaproponowanie wszczęcia takich procedur jesienią 2022 r.
- (13) W swoim zaleceniu z dnia 20 lipca 2020 r.¹⁰ Rada zaleciła Bułgarii przyjęcie w 2020 i 2021 r. wszelkich środków, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia, niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii COVID-19, wspomżenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy. Ponadto zaleciła Bułgarii – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Bułgarii zwiększył się z 4,0 % PKB w 2020 r. do 4,1 % w 2021 r. Działania w zakresie polityki fiskalnej podjęte przez Bułgarię wspierały odbudowę gospodarki w 2021 r., podczas gdy wartość tymczasowych środków nadzwyczajnych wzrosła z 2,9 % PKB w 2020 r. do 4,3 % w 2021 r. Środki przyjęte przez Bułgarię w 2021 r. były zgodne z zaleceniem Rady z dnia 20 lipca 2020 r. Działania dyskrecjonalne w ramach polityki budżetowej, które rząd podjął w latach 2020 i 2021, miały charakter tymczasowy lub były zrównoważone środkami kompensacyjnymi. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł z 24,7 % PKB w 2020 r. do 25,1 % PKB w 2021 r.

---

¹⁰ Zalecenie Rady z dnia 20 lipca 2020 r. w sprawie krajowego programu reform Bułgarii na 2020 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Bułgarię programu konwergencji na 2020 r. (Dz.U. C 282 z 26.8.2020, s. 8).

(14) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe w programie konwergencji na 2022 r., jest korzystny w 2022 r. i realistyczny w późniejszym okresie. Rząd prognozuje, że realny PKB wzrośnie w 2022 r. o 2,6 %, a w 2023 r. – o 2,8 %. Dla porównania przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. wzrost realnego PKB w 2022 r. jest niższy i wynosi 2,1 %, a w 2023 r. jest wyższy i wynosi 3,1 %; wynika to głównie z różnych prognoz dotyczących wzrostu zatrudnienia i inwestycji. W programie konwergencji na 2022 r. rząd oczekuje, że w 2022 r. deficyt nominalny wzrośnie do poziomu 5,3 % PKB, a w 2023 r. – spadnie do 2,9 % PKB. Wzrost deficytu w 2022 r., złagodzony dzięki wycofaniu niektórych środków nadzwyczajnych związanych z COVID, odzwierciedla głównie gwałtowny wzrost zużycia pośredniego, wsparcie dla przedsiębiorstw i środki w zakresie energii, a także zmiany w systemie emerytalnym. W programie konwergencji na 2022 r. przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wzrośnie w 2022 r. do 25,5 %, a w 2023 r. – do 27,7 %. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dniu będącym datą graniczną prognozy deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2022 i 2023 przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. ma wynieść odpowiednio 3,7 % i 2,4 % PKB. Wartości te są znacznie niższe od prognozy deficytu na 2022 r. w programie konwergencji na 2022 r., głównie ze względu na różne prognozy makroekonomiczne, niższy wzrost zużycia pośredniego oraz wyższe dochody z podatków dotyczących produkcji i importu w 2022 r. W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się niższą relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, która w 2022 r. wyniesie 25,3 %, a w 2023 r. – 25,6 %. Różnica ta wynika z niższych poziomów deficytu w obu latach oraz z wyższego prognozowanego wzrostu gospodarczego w 2023 r. Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. średniookresowy (średnia z 10 lat) wzrost produktu potencjalnego szacowany jest na 1,8 %. Szacunki te nie uwzględniają jednak wpływu reform, które są częścią planu odbudowy i zwiększania odporności i które mogą zwiększyć potencjalny wzrost gospodarczy Bułgarii.

- (15) W 2022 r. rząd stopniowo wycofał większość środków wprowadzonych w reakcji na kryzys związany z COVID-19, w związku z czym prognozuje się, że tymczasowe środki nadzwyczajne zmaleją z 4,3 % PKB w 2021 r. do 1,8 % w 2022 r. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych mają wpływ środki, które przyjęto, aby przeciwdziałać gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii, których wartość w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. szacuje się na 0,9 % PKB w 2022 r. i 0,0 % PKB w 2023 r.¹¹ Środki te obejmują głównie programy wsparcia na rzecz zakładów użyteczności publicznej, przemysłowych użytkowników końcowych energii elektrycznej i gospodarstw domowych będących konsumentami gazu. Środki te ogłoszono jako w głównej mierze tymczasowe. Jednak jeżeli ceny energii pozostaną wysokie w 2023 r., niektóre z tych środków mogłyby zostać utrzymane. Niektóre z nich nie są ukierunkowane, tak jest zwłaszcza w przypadku moratorium na ceny energii dla gospodarstw domowych. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych ma również wpływ koszt zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy, który według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. ma wynieść 0,1 % PKB w 2022 r. i 0,2 % PKB w 2023 r.¹²

---

¹¹ Dane liczbowe odzwierciedlają poziom rocznych kosztów budżetowych tych środków wprowadzanych od jesieni 2021 r., w tym bieżących dochodów i wydatków, a także – w stosownych przypadkach – środków w zakresie wydatków kapitałowych.

¹² Zakłada się, że łączna liczba wysiedleńców, którzy dotrą z Ukrainy do Unii, osiągnie stopniowo 6 mln do końca 2022 r., a ich rozmieszczenie geograficzne szacuje się na podstawie wielkości istniejącej diaspory, względnej liczby ludności przyjmującego państwa członkowskiego oraz rzeczywistego rozmieszczenia wysiedleńców z Ukrainy w całej Unii od marca 2022 r. W przypadku kosztów budżetowych na osobę szacunki opierają się na modelu mikrosymulacyjnym Euromod opracowanym przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, z uwzględnieniem zarówno transferów pieniężnych, do których osoby te mogą być uprawnione, jak i świadczeń rzeczowych, takich jak edukacja i opieka zdrowotna.

- (16) W swoim zaleceniu z dnia 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła, aby w 2022 r. Bułgaria realizowała wspierający kurs polityki fiskalnej, w tym wykorzystując impuls zapewniany przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, oraz utrzymała inwestycje finansowane z zasobów krajowych. Rada zaleciła również Bułgarii utrzymanie pod kontrolą wzrostu wydatków bieżących finansowanych z zasobów krajowych. Zaleciła również, by Bułgaria prowadziła – kiedy warunki ekonomiczne na to pozwolą – politykę fiskalną mającą na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej i zapewnienie stabilności finansów publicznych w średnim okresie, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego.

(17) Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. oraz z uwzględnieniem informacji zawartych w programie konwergencji Bułgarii na 2022 r. prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r. będzie wspierający, na poziomie -3,4 % PKB, zgodnie z zaleceniem Rady¹³. Bułgaria planuje dalsze wspieranie ożywienia gospodarczego przez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji, zgodnie z zaleceniem Rady. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki na działalność gospodarczą mają wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych, wzrośnie o 1,1 punktu procentowego PKB w porównaniu z 2021 r. Przewiduje się, że inwestycje finansowane z zasobów krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 1,1 punktu procentowego PKB w 2022 r.¹⁴ W związku z tym Bułgaria planuje utrzymać inwestycje finansowane z zasobów krajowych, zgodnie z zaleceniem Rady. Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. będzie mieć ekspansywny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 1,4 punktu procentowego. Ten znaczący ekspansywny wpływ obejmuje dodatkowy wpływ środków mających zaradzić gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii (0,2 punktu procentowego PKB), a także koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,1 punktu procentowego PKB), przy czym prognozuje się, że zmiany w systemie emerytalnym (0,6 % PKB) i wzrost płac (0,3 % PKB) także przyczynią się do wzrostu wydatków bieżących netto. W związku z tym z obecnych szacunków Komisji wynika, że Bułgaria nie utrzymuje pod kontrolą w wystarczającym stopniu wzrostu wydatków bieżących finansowanych z zasobów krajowych w 2022 r.

---

¹³ Ujemna wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną politykę fiskalną.

¹⁴ Prognozuje się, że inne wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych będą miały restrykcyjny wpływ, który wyniesie 0,1 punktu procentowego PKB.

- (18) W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się, że w 2023 r. kurs polityki fiskalnej będzie na poziomie -1,3 % PKB, przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki¹⁵. Prognozuje się, że w 2023 r. Bułgaria będzie nadal wykorzystywać dotacje w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających odbudowę. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki na działalność gospodarczą mają wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych, wzrośnie o 0,7 punktu procentowego PKB w porównaniu z 2022 r. Przewiduje się, że inwestycje finansowane z zasobów krajowych będą miały ekspansywny wpływ, który wyniesie 0,2 punktu procentowego w 2023 r.¹⁶ Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2023 r. będzie mieć ekspansywny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,5 punktu procentowego. Obejmuje to wpływ stopniowego wycofywania środków mających na celu rozwiązanie problemu wzrostu cen energii (0,9 % PKB), natomiast przewiduje się, że zwiększone transfery socjalne i wzrost płac przyczynią się do wzrostu wydatków bieżących netto.
- (19) W programie konwergencji na 2022 r. przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie stopniowo obniżać się do 2,8 % PKB w 2024 r. i do 2,4 % do 2025 r. Planuje się zatem, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych utrzyma się na poziomie poniżej 3 % PKB w okresie objętym programem. Prognozy te zakładają wzrost dochodów z podatków bezpośrednich i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z wyższymi dochodami gospodarstw domowych i wyższymi transferami kapitału dzięki Instrumentowi na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W programie konwergencji na 2022 r. przewidziano wzrost relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB do 2025 r., a konkretnie – w 2024 r. do 29,1 %, a w 2025 r. – do 30,4 %. Z analizy przeprowadzonej przez Komisję wynika, że zagrożenie dla długookresowej zdolności do obsługi długu wydaje się średnie w średnim okresie.

---

¹⁵ Ujemna wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną politykę fiskalną.

¹⁶ Prognozuje się, że inne wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych będą miały neutralny wpływ, który wyniesie 0,0 punktu procentowego PKB.

(20) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.2 załącznika V do tego rozporządzenia plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, wraz z orientacyjnym harmonogramem wdrażania, które mają zostać wdrożone do dnia 31 sierpnia 2026 r. Pomagają one sprostać wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym, które zostały wskazane w stosownych zaleceniach krajowych skierowanych do Bułgarii przez Radę w ramach europejskiego semestru w 2019 i 2020 r., obok zaleceń dla tego kraju wydanych do dnia przyjęcia planu odbudowy i zwiększania odporności, lub znacznej części tych wyzwań. W szczególności plan odbudowy i zwiększania odporności uwzględnia zalecenia krajowe w dziedzinie społecznej, ponieważ przewiduje środki mające sprzyjać włączeniu społecznemu, które mają poprawić adekwatność i zasięg systemu dochodu minimalnego, oraz środki mające przyspieszyć integrację służb zatrudnienia i służb socjalnych. Inne środki uwzględniające zalecenia krajowe ukierunkowane są przede wszystkim na umożliwienie nabywania umiejętności – w szczególności umiejętności cyfrowych – lepsze dostosowanie systemów kształcenia i uczenia się przez całe życie do potrzeb rynku pracy oraz rozszerzenie oferty usług opieki zdrowotnej w całej Bułgarii. Środki te mogą pomóc w osiągnięciu celów i dalszych postępów w realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych i związanego z nim planu działania do 2030 r. W planie odbudowy i zwiększania odporności uwzględniono ponadto zalecenia krajowe poprzez przyspieszenie dekarbonizacji sektora energetycznego, zwiększenie ogólnej efektywności energetycznej oraz wdrażanie środków dotyczących zrównoważonego transportu oraz infrastruktury i usług cyfrowych. W planie przewidziano ponadto dalekosiężne środki służące poprawie efektywności administracji publicznej i systemu wymiaru sprawiedliwości, zapobieganiu korupcji, jej wykrywaniu i eliminowaniu, poprawie otoczenia działalności gospodarczej, wspieraniu inwestycji i poprawie systemu badań naukowych i innowacji. Przyczyni się to również do wspierania Bułgarii w rozwiązywaniu problemów i reagowaniu na uwagi w ramach mechanizmu praworządności.

(21) Oczekuje się, że realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Bułgarii przyczyni się do dalszych postępów w zielonej i cyfrowej transformacji. Środki wspierające realizację celów klimatycznych w Bułgarii stanowią 58,9 % łącznej alokacji w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności, a środki wspierające realizację celów cyfrowych – 25,8 %. Pełna realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z odpowiednimi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi, pomoże Bułgarii szybko przezwyciężyć skutki kryzysu związanego z COVID-19, wzmacniając jednocześnie jej odporność. Jednocześnie dalsze działania na rzecz pełnego wykorzystania publicznych służb zatrudnienia oraz zapewnienia zintegrowanego wsparcia w zakresie zatrudnienia i wsparcia socjalnego pomogą złagodzić skutki prognozowanych zmian demograficznych i wspierać sprawiedliwą zieloną i cyfrową transformację. Systematyczne angażowanie partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron nadal jest istotne dla pomyślnej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, a także innych polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia wykraczających poza zakres planu odbudowy i zwiększania odporności, ponieważ służy zapewnieniu szerokiego poczucia odpowiedzialności za cały program polityczny.

- (22) Bułgaria przedłożyła umowę partnerstwa przewidzianą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060¹⁷ w dniu 11 maja 2022 r., ale nie przedłożyła jeszcze innych programów polityki spójności. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060 Bułgaria ma uwzględnić w programowaniu funduszy polityki spójności na lata 2021–2027 stosowne zalecenia krajowe. Jest to jeden z warunków wstępnych poprawy skuteczności i zmaksymalizowania wartości dodanej wsparcia finansowego otrzymywanego z funduszy polityki spójności, przy jednoczesnym przyczynianiu się do koordynacji, komplementarności i spójności między tymi funduszami polityki spójności a innymi instrumentami i funduszami unijnymi. Pomyślne wdrożenie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz programów polityki spójności zależy również od usunięcia przeszkód dla inwestycji wspierających zieloną i cyfrową transformację oraz zrównoważony rozwój terytorialny.
- (23) Celem wniosku Komisji w sprawie planu REPowerEU – przygotowanego na podstawie mandatu powierzonego Komisji przez szefów państw lub rządów Unii w Deklaracji wersalskiej – jest jak najszybsze uniezależnienie Unii od importu paliw kopalnych z Rosji. W tym celu Komisja zamierza określić najodpowiedniejsze projekty, inwestycje i reformy na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym w porozumieniu z państwami członkowskimi. W kontekście kryzysu energetycznego i zgodnie z mandatem udzielonym przez Radę Europejską w marcu 2022 r. Komisja i państwa członkowskie utworzyły unijną platformę energetyczną na rzecz dobrowolnych wspólnych zakupów gazu, LNG i wodoru. Środki te służą zmniejszeniu ogólnej zależności od paliw kopalnych, a także znalezieniu innych źródeł importu paliw kopalnych niż Rosja.

---

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

(24) Bułgaria jest gospodarką o największej intensywności emisji w Unii – intensywność emisji gazów cieplarnianych w tym kraju jest ponad czterokrotnie wyższa od średniej unijnej. Obecny udział paliw kopalnych w koszyku energetycznym Bułgarii wynosi 61,5 %, podczas gdy udział energii jądrowej wynosi 24 %, a energii ze źródeł odnawialnych – 14,5 % (mniej niż średni udział energii ze źródeł odnawialnych w Unii wynoszący 19 %). Państwo to do kwietnia 2022 r. było w dużym stopniu uzależnione od Rosji w przypadku gazu ziemnego¹⁸. W 2020 r. z Rosji importowano 75 % gazu ziemnego, co przewyższa średnią unijną wynoszącą 43,2 %. Udział tego surowca w koszyku energetycznym wyniósł jednak tylko 13,9 %, czyli był niższy od średniej unijnej (24,4 %). Największym odbiorcą gazu pozostaje przemysł, z udziałem na poziomie 40 %, co obejmuje zastosowania nieenergetyczne, natomiast udział sektora energetycznego zmniejszył się z 30 % w 2010 r. do 25 % w 2019 r. System ciepłowniczy opiera się na gazie ziemnym, a możliwości poprawy są niewielkie, ponieważ systemów ciepłowniczych nie można zastąpić alternatywnymi źródłami energii. W planie odbudowy i zwiększania odporności przeanalizowano wprawdzie potencjał energii geotermalnej, jaki można wykorzystać w ciepłownictwie, ale można by przewidzieć dodatkowe inwestycje, aby wspierać instalowanie wielkoskalowych pomp ciepła. Wytwarzanie energii elektrycznej z węgla opiera się w całości na węglu brunatnym krajowej produkcji, natomiast z Rosji Bułgaria importuje ograniczone ilości węgla do użytku przemysłowego (0,56 mln ton, co stanowi 85 % całkowitego importu węgla). Z drugiej strony Bułgaria jest zależna od Rosji w przypadku surowej ropy naftowej (63 % surowej ropy naftowej pochodzi z Rosji¹⁹, co znacznie przewyższa średnią unijną wynoszącą 26 %), a przy tym importuje z Rosji 22 % produktów rafinacji ropy naftowej, czyli mniej od średniej unijnej wynoszącej 35 %. Ogółem udział ropy naftowej w koszyku energetycznym wyniósł w 2020 r. 23,9 %, czyli był niższy od średniej unijnej wynoszącej 32,7 %. Bułgarski plan odbudowy i zwiększania odporności przewiduje przyjęcie planu działania na rzecz neutralności klimatycznej. Obejmuje on działania mające doprowadzić do ostatecznego wycofywania węgla i lignitu najpóźniej do 2038 r. oraz znaczące inwestycje i reformy mające przyspieszyć upowszechnianie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przy czym osiągnięcie celów w zakresie transformacji klimatycznej i energetycznej będzie wymagało dalszych starań.

---

¹⁸ Od kwietnia 2022 r., po jednostronnym zawieszeniu dostaw gazu z Gazpromu, Bułgaria nie otrzymuje już dostaw gazu z Rosji.

¹⁹ Dane dotyczące importu Bułgarii opierają się na danych Eurostatu za 2019 r. Dane dotyczące przywozu za 2020 r. nie mają wartości informacyjnej, ponieważ duże ilości importowanej surowej ropy naftowej sklasyfikowano jako pochodzące od „niewyszczególnionych” partnerów handlowych. Średnia unijna odnosi się do udziału importu z Rosji w całkowitym imporcie, odpowiednio surowej ropy naftowej i produktów rafinowanych, spoza UE-27.

Jeżeli chodzi o odnawialne źródła energii, Bułgaria zobowiązała się do włączenia co najmniej 3 500 MW nowej mocy z odnawialnych źródeł energii (energii wiatrowej i słonecznej) i do stworzenia warunków technicznych umożliwiających włączenie dodatkowych 4 500 MW do systemu elektroenergetycznego do 2026 r. Dodatkowo plan obejmuje reformę mającą na celu usunięcie głównych przeszkód w rozwoju technologii wodoru odnawialnego i łańcuchów wartości, a także inwestycje wspierające rozwój projektów pilotażowych dotyczących produkcji wodoru odnawialnego i zrównoważonego biogazu. Przewiduje się również środki mające pomóc gospodarstwom domowym w instalowaniu słonecznych systemów podgrzewania wody i słonecznych systemów fotowoltaicznych. W planie znajdzie się również definicja ubóstwa energetycznego. Należy zwrócić uwagę, że realizacja przez Bułgarię celów pakietu „Gotowi na 55” będzie wymagać dalszego zwiększenia ambicji w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej.

- (25) Jednocześnie w bułgarskim planie odbudowy i zwiększania odporności przewidziano inwestycje o wartości ponad 1 mld EUR w środki służące poprawie efektywności energetycznej z przeznaczeniem na publiczne i prywatne zasoby budowlane. Towarzyszyć temu mają reformy zmierzające do usunięcia barier dla inwestycji w efektywność energetyczną i zmniejszenia obciążeń administracyjnych związanych z renowacją. Bułgaria powinna jednak dążyć do dalszego ograniczenia zużycia energii i uzależnienia od paliw kopalnych, aby osiągnąć swoje cele zgodnie ze swoją długoterminową strategią renowacji zasobów budowlanych. Krajowy fundusz dekarbonizacji, który ma powstać w 2023 r., mógłby wspierać te działania. Jednocześnie Bułgaria musi zapewnić połączenia międzysystemowe o wystarczającej przepustowości, w tym także z krajami sąsiadującymi. Dzięki ukończeniu bieżących inwestycji Bułgaria będzie mogła wykorzystać zalety jednolitego rynku, zapewnić bezpieczeństwo dostaw i przyspieszyć dywersyfikację tras przesyłu gazu. Zaleca się, aby nowa infrastruktura związana z gazem była w miarę możliwości dostosowana do przyszłych wyzwań, tak aby przez zmianę jej przeznaczenia i dostosowanie jej do wykorzystania paliw zrównoważonych łatwo można było zapewnić jej długoterminowy zrównoważony charakter.

- (26) Chociaż przyspieszenie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej oraz odchodzenia od paliw kopalnych spowoduje znaczne koszty restrukturyzacji w kilku sektorach, Bułgaria może skorzystać z mechanizmu sprawiedliwej transformacji w kontekście polityki spójności, aby złagodzić społeczno-gospodarcze skutki transformacji w najbardziej dotkniętych nimi regionach. Ponadto Bułgaria może wykorzystać Europejski Fundusz Społeczny Plus, ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057²⁰, do poprawy możliwości zatrudnienia i wzmocnienia spójności społecznej.
- (27) W świetle dokonanej przez Komisję oceny Rada przeanalizowała program konwergencji na 2022 r., a jej opinia²¹ znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu 1.
- (28) 10 lipca 2020 r. lew bułgarski został włączony do europejskiego mechanizmu kursowego II (ERM II) w ramach przygotowań do przyjęcia euro. Aby utrzymać stabilność gospodarczą i finansową oraz osiągnąć wysoki stopień trwałej konwergencji gospodarczej, władze Bułgarii zobowiązały się do wdrożenia konkretnych środków z zakresu polityki dotyczących zapewnienia stabilności niebankowego sektora finansowego oraz poprawy zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi, a także ram dotyczących niewypłacalności i przeciwdziałania praniu pieniędzy. Postępy Bułgarii w spełnianiu wymogów niezbędnych do przyjęcia euro będą ocenione w sprawozdaniach z konwergencji na 2022 r. przygotowanych przez Komisję Europejską i Europejski Bank Centralny.

---

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21).

²¹ Na podstawie art. 9 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

NINIEJSZYM ZALECA Bułgarii podjęcie w latach 2022 i 2023 działań mających na celu:

1. W 2023 r. – zapewnienie, aby wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych był zgodny z ogólnie neutralnym kursem polityki, przy uwzględnieniu dalszego tymczasowego i ukierunkowanego wsparcia dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw najbardziej narażonych na podwyżki cen energii oraz dla osób uciekających z Ukrainy. Zapewnienie gotowości do dostosowania wydatków bieżących do zmieniającej się sytuacji. Rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego – przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU – m.in. przez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i innych funduszy unijnych. W okresie po 2023 r. – prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie.
2. Kontynuowanie realizacji swojego planu odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z kamieniami milowymi i wartościami docelowymi zawartymi w decyzji wykonawczej Rady z dnia 4 maja 2022 r. Przedłożenie dokumentów programowych dotyczących polityki spójności na lata 2021–2027 w celu sfinalizowania tych negocjacji z Komisją i następnie rozpoczęcia wdrażania tych dokumentów.
3. Zmniejszenie ogólnej zależności od paliw kopalnych i importu paliw kopalnych przez przyspieszenie rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także dywersyfikację źródeł i dróg dostaw gazu przez rozbudowę połączeń międzysystemowych z krajami sąsiadującymi. Zintensyfikowanie działań na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania na energię przez zwiększenie efektywności energetycznej w przemyśle oraz w prywatnych i publicznych zasobach budowlanych. Promowanie nowych zrównoważonych rozwiązań w scentralizowanych systemach ciepłowniczych.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący